

INTERVJU: MAGDALENA VODOPIJA

Knjižnice su prepune, ali se izgubio ritual kupnje knjiga

Datum objave:

29.10.2012 10:00

Autor: [Mija Pavliša](#)

Direktorica Sajma knjiga u Puli Magdalena Vodopija uoči ovogodišnjeg izdanja Sajma koji počinje 30. studenoga najavljuje program koji je obilježen Mediteranom, zaokret prema stručnim programima na Sajmu, a komentira i aktualnu politiku prema knjizi u Hrvatskoj te razjedinjenost izdavača kakvu ne pamti u svom dugogodišnjem bavljenju knjigom

Koje su glavne novosti i programske odrednice ovogodišnjeg Sajma?

Pulski Sajam postao je poznat prije svega po razigranim i nesvakidašnjim predstavljajima autora, ove se godine, pored neuobičajenih predstavljanja, okreće stručnim programima. Uz već tradicionalni program namijenjen knjižničarima koji ove godine organiziramo u suradnji sa Sveučilišnom knjižnicom u Puli, Odjelom za informacijske znanosti Sveučilišta u Zadru i Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom iz Zagreba priređujemo još dva stručna događaja koja će na određen način odrediti novo usmjerenje Sajma.

S Goethe Institutom iz Zagreba priređujemo Okrugli stol '(Ne)vidljiva knjiga' na temu povezanosti dizajna i veće vidljivosti knjiga malih nakladnika te Radionicu za mlade dizajnere koju će voditi poznati njemački dizajner Andreas Topfer, specijaliziran za oblikovanje knjiga. Jedan od glavnih događaja Sajma bit će zasigurno osnivanje Europskoga instituta za književno prevođenje koji će na pulskom Sajmu voditi Ljiljana Avirović. Ovaj skup sa središnjim programom Okrugloga stola pod nazivom 'Stvaranje knjiga: od rukopisa do prijevoda' okupit će eminentna imena talijanskog nakladništva, poznate autore, nakladnike i urednike te hrvatske prevoditelje, urednike i nakladnike. Naravno, neće nedostajati predstavljanja recentnih knjiga, novih autora, izložbi, koncerata...

Kakvom ocjenjujete aktualnu politiku prema knjizi u RH?

Politika prema knjizi je upravo onakva kakvi smo i mi sami koji se bavimo knjigom. Ne znam kakvi bi to genijalci na vlasti trebali biti kako bi shvatili što je što kad je o knjizi riječ i kad do njih dopire milijun disonantnih glasova. Izdavači nikad nisu bili previše složni, ali ovako ih razjedinjene ne pamtim. Nedostaje komunikacija između Udruge nakladnika i udruga književnika, prevoditelja, knjižničara. Sudionici knjiške scene gledaju na knjigu s različitih pozicija i ponekad imaju dijametralno suprotne interese. Jedinu strategiju oko knjige koju sam u toj disonanciji čula (možda mi je i nešto promaklo) a koju bih potpisala je ona Seida Serdarevića. No čovjek nije agresivan i njegov se glas nedovoljno čuje. Dok se sami ne budemo dogovorili kakvu politiku prema knjizi želimo, niti jedna vlast nam ne može pomoći.

Kako će tema Mediterana ove godine označiti Sajam?

Programski odbor Sajma koji čine Marta Andrić, Ana Bogišić, Ekrem Čaušević, Miodrag Kalčić, Vladislav Bajac i Mauricio Ferlin iščitao je temu kao pogled s dviju obala istoga, Sredozemnoga mora – turske i talijanske.

Program Turske nazvali smo Bijelo i Crno more. Upravo će taj program zapljuskivati čitavo vrijeme trajanja cijeli Sajam, a sadržavat će, uz uobičajeno predstavljanje autora i knjiga, izložbu fotografija znamenitog Are Gülera zahvaljujući Hrvatsko-turskoj udruzi prijateljstva i Veleposlanstvu Turske u Zagrebu, reviju suvremenog turskog filma uz pomoć pulskog kina Valli, a još uvijek pregovaramo s glazbenicima iz Turske i nadamo se da će biti i glazbe. Tom programu u čast sa zagrebačkim Antibarbarusom Sajam objavljuje prvi hrvatski prijevod knjige Ahmeda Hamdia Tampinara, 'Pet gradova'. Koliko mi je poznato, do sada u Hrvatskoj nije bilo tako sveobuhvatnoga predstavljanja turske književnosti i kulture.

Talijanski program, Altra sponda / Druga obala, djelo je pak prevoditeljice i naše stalne suradnice Ljiljane Avirović. Brojne talijanske, već poznate i još nama nepoznate autore (jer nisu prevedeni), urednike, prevoditelje i nakladnike predvodi veliki i poznati talijanski književnik i publicist, a dakako i pjevat će se i svirati na talijanski način u pulskoj Zajednici Talijana, Circolu, koji će biti i sjedištem programa Druga obala. Nikada do sada (što treba zahvaliti Talijanskoj uniji na potpori i suradnji) pulski Sajam nije na ovaj način tretirao blisku nam talijansku književnost.

Tko su glavni ovogodišnji inozemni gosti?

Za sada je još prerano govoriti o imenima, jer imena, kao i prethodnih godina, obznanjujemo iz objektivnih okolnosti (spriječenosti, bolesti i sličnih razloga) dva tjedna prije početka Sajma, ali vam mogu kazati da nam, naravno, iz Turske i Italije dolazi više od desetak autora, zatim su tu i autori iz drugih europskih država i, dakako, kao svake godine, brojni gosti iz regije.

Već dugo, zaista dugo, kako predviđamo, nismo imali ovoliko stranih autora na pulskom Sajmu. Slični 'udar stranih autora' imali smo možda samo kad smo sa Sibilom Petlevski ugostili program PEN-a u Puli, a tome već ima deset godina.

Nagrada Kiklop ove će godine biti dodijeljena u 13 kategorija

Često obilazite svjetske sajmove knjiga, a pulski je u partnerskom odnosu s Leipziškim. Koje su sličnosti, što moramo naučiti iz inozemnih primjera i primijeniti, koje razlike?

Pulski Sa(n)jam pretežito je festival knjige, za razliku od klasičnog sajma, pa ga se može više uspoređivati s književnim festivalima. U svijetu je, pogotovo kad je riječ o knjiški snažnim državama, poput Njemačke, Italije, Poljske, puno lakše raditi program, jer oni već imaju u prijevodu baš sve najznačajnije recentne svjetske autore. Kod nas se o takvim autorima koji u svijetu nešto znače premalo zna, jer, na žalost, samo nekoliko hrvatskih nakladnika prati kvalitetnu inozemnu knjišku produkciju i literaturu (ne samo književnu), a da ne govorim o minimalnom medijskom prostoru koju knjiga u Hrvatskoj ima, pa shodno tome i strani autori. Bez nazočnosti stranih autora festival poput pulskog nema potrebnu težinu ni značaj, zato što nije moguće u pravom svjetlu kontekstualizirati domaće autore pa festival često završava u slijepoj ulici, upada u čisti autizam.

Tu je nama dobarano sužen prostor. Budžeti inozemnih festivala su za nas su čista znanstvena fantastika.

Evidencijski broj / Article ID: 13154150
Vrsta novine / Frequency: Dnevna
Zemlja porijekla / Country of origin: Hrvatska
Rubrika / Section:

Nema u svijetu festivala koji nema budžet (i to pozamašan) za honorare autora. Mi tu šepamo, kaskamo i uopće ne znam kako uspijevamo dovući pokojeg inozemnog autora. Ono što sam primijetila kao sličnost jest da se svi domišljaju kako biti što profiliraniji i autentičniji, maštovitiji, jer autori su zamoreni od stalnih nastupa i biraju ili tradicionalno poznate festivale ili jako osebujne, jako posebne.

Kakvim procjenjujete čitalačke navike u Hrvatskoj?

Kakva zemlja, takve su i čitalačke navike. Ili, bolje rečeno, kakav sustav obrazovanja i kućni odgoj, takav i odnos prema knjizi. Premda mislim da se ponekad pretjeruje s time koliko 'Hrvatska ne čita'. Objektivnije bi bilo reći: 'Hrvatska ne kupuje knjige', jer primjećujem da su nam knjižnice prepune. Na pulskom Sajmu (i ne samo na njemu) kad se predstavlja autor traži se stolica više. Dakle, nije da nema interesa, već se ritual kupovine knjige izgubio. Pridonijela je tome zasigurno sveopća kriza, recesija, ali čini mi se još više prodaja kojekakvih knjiga i knjižuljaka na kioscima. Urezale su se ljudima cijene poput 9,90 kuna, 19,90 kuna i svaka knjiga koja je skuplja od 50 kuna smatra se preskupom. Ne zaboravimo, knjige koje će nam ostati i za sljedeće naraštaje sigurno se ne mogu proizvesti za taj novac.